

Uzasadnienie

Projektowane zmiany w zakresie usług o podwyższonej opłacie służą zwiększeniu ochrony użytkowników końcowych i abonentów, a w szczególności konsumentów, przed nadużyciami w związku z korzystaniem z takich usług. Temu celowi w szczególności ma służyć rozszerzenie obowiązków informacyjnych wobec odbiorców tego rodzaju usług, w szczególności w zakresie sposobu podawania informacji o cenie i numerze usługi.

Ponadto proponuje się uregulowanie w szczególny sposób usług o podwyższonej opłacie świadczonych na zasadzie subskrypcji, w szczególności obowiązku zawarcia wyraźnej informacji w podawanych materiałach reklamowych, promocyjnych lub kierowanych bezpośrednio poprzez SMS do abonenta, iż na usługę świadczona na danym numerze wymaga subskrypcji. Jednocześnie, dostawca tego rodzaju usługi świadczonej na zasadzie subskrypcji zostanie zobowiązany do umożliwienia abonentowi dokonania rezygnacji z subskrypcji w każdym czasie, w sposób prosty i wolny od opłat, co w znaczny sposób wpłynie pozytywnie na pozycję abonentów.

Z uwagi na fakt, iż konsumenci najczęściej za nieprawidłowe świadczenie usług o podwyższonej opłacie winią operatorów telekomunikacyjnych, podczas gdy ci ostatni wielokrotnie odpowiadają wyłącznie za jakość zestawianych połączeń, natomiast za udostępnianie treści odpowiada zupełnie inny podmiot, w nowelizowanych przepisach wskazano wyraźnie możliwość wystąpienia takiego podziału funkcjonalnego oraz doprecyzowano obowiązki dostawców usług (wskazując tym samym zakres ich odpowiedzialności).

Planuje się również rozszerzenie zakresu informowania użytkowników końcowych o usłudze o podwyższonej opłacie poprzez wprowadzenie obowiązku informowania przez dostawców tego rodzaju usług przed rozpoczęciem naliczania opłaty o cenie za połączenie lub za minutę połączenia telefonicznego z danym numerem. Informacja taka powinna być podawana również w przypadku, gdy sposób naliczania opłat zmienia się w trakcie połączenia.

Jednocześnie, w odniesieniu do użytkowników usług o podwyższonej opłacie świadczonych z wykorzystaniem SMS, należy zwrócić uwagę, iż na podstawie zmienionego przepisu art. 64 ust. 1, każdy dostawca usługi o podwyższonej opłacie obowiązany będzie podawać cenę każdego SMS z informacją o numerze, czyli w SMS wysyłanym do użytkowników końcowych, np. zapraszającym do udziału w loterii, grze etc. W ten sposób

zapewniony zostanie jednolity poziom ochrony wszystkich użytkowników końcowych zainteresowanych skorzystaniem z usług o podwyższonej opłacie.

Planuje się rozszerzyć przepisy ustawy Prawo telekomunikacyjne o szczególną regulację w zakresie usług premium rate świadczonych za pomocą SMS, które najczęściej są źródłem nieprawidłowości na rynku tych usług. Połączenie telefoniczne jest ustanawiane za pomocą numeru lub numerów ustalonych w krajowym lub międzynarodowym planie numeracji telefonicznej. Zainicjowane połączenie telefoniczne może być w każdej chwili przerwane, co ma znaczenie w przypadku połączeń typu premium rate rozliczanych nie za zestawienie pojedynczego połączenia, lecz za czas połączenia np. do serwisów informacyjnych. Usługi SMS typu premium są na ogół świadczone przy wykorzystaniu numerów skróconych spoza planu numeracji krajowej. Rozliczenie dokonywane jest za wysłanie jednego SMS-a, a nie za czas połączenia jak w przypadku usługi telefonicznej.

Użytkownicy sieci ruchomych są często odbiorcami niechcianych SMS-ów (spam) zawierających treści zachęcające do wysyłania zwrotnych SMS-ów na numery usług premium rate, co stanowi pole do różnych nieuczciwych praktyk działających na szkodę użytkowników. Użytkownik nie zawsze ma możliwość rozeznania się z jakiego rodzaju usługą ma do czynienia. Zdarzają się przypadki, gdy samo potwierdzenie otrzymania wiadomości uruchamia usługę typu premium - tego rodzaju przypadki znane są z informacji prasowych, a ponadto UOKiK prowadzi szereg postępowań w tym zakresie. W celu przeciwdziałania takim praktykom, proponuje się umożliwienie blokowania zarówno połączeń wychodzących na numery o podwyższonej opłacie, jak i połączeń przychodzących z takich numerów. Taką możliwość powinni uzyskać wszyscy abonenci, niezależnie od tego, czy korzystają z usług w stacjonarnej czy w ruchomej publicznej sieci telekomunikacyjnej.

Warto zauważyć, że przepis art. 64 ust. 2 ustawy Prawo telekomunikacyjne w chwili obecnej chroni w sposób szczególny tylko użytkowników usług o podwyższonej opłacie świadczonych w stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej, zobowiązując dostawcę usługi do informowania każdorazowo przed rozpoczęciem naliczania opłat, o cenie jednostki rozliczeniowej połączenia do numeru danej usługi. Użytkownicy sieci ruchomych korzystający z usług SMS nie mają takiej ochrony co sprzyja nieuczciwym praktykom, tym bardziej, że przedsiębiorcy telekomunikacyjni zawierają umowy z dostawcami treści, którzy z kolei mają swoich poddostawców, często są to podmioty działające poza granicami Polski niestosujące się do zasad uczciwych praktyk.

Dostawcy usług premium rate na podstawie proponowanych rozwiązań zobowiązani zostaną także do podawania do publicznej wiadomości i bezpośrednio użytkownikom końcowym informacji nie tylko o numerze i cenie (brutto) za jednostkę rozliczeniową usługi, lecz również o nazwie podmiotu realizującego dodatkowe świadczenie.

Abonenci otrzymają jednocześnie możliwość zablokowania (na żądanie) połączeń wychodzących na numery o podwyższonej opłacie.

Rozszerzeniu ulegnie również katalog niezbędnych informacji, jakie dostawca usługi o podwyższonej opłacie obowiązany jest przekazać Prezesowi UKE, który prowadzi jawny rejestr numerów wykorzystywanych do świadczenia tego rodzaju usług. Zgodnie z planowaną zmianą art. 65 ust. 1 dostawca usługi o podwyższonej opłacie, w terminie co najmniej na jeden dzień przed dniem rozpoczęcia świadczenia tej usługi, powinien przekazywać Prezesowi UKE w formie pisemnej i elektronicznej informacje o:

- 1) swojej nazwie (firmie), adresie i siedzibie;
- 2) nazwie, rodzaju i zakresie świadczonej usługi o podwyższonej opłacie;
- 3) numerze lub numerach wykorzystywanych do świadczenia usługi o podwyższonej opłacie;
- 4) nazwie (firmie), adresie i siedzibie podmiotu realizującego dodatkowe świadczenie, o ile dodatkowe świadczenie nie realizuje dostawca usługi;
- 5) terminie rozpoczęcia świadczenia usługi o podwyższonej opłacie.

Skróceniu ulegnie również minimalny termin, w jakim dostawca usług jest obowiązany przekazać ww. informacje Prezesowi UKE. Przyspieszy to procedurę rozpoczęcia świadczenia usług lub realizowania dodatkowego świadczenia, np. w przypadku kampanii społecznych, akcji charytatywnych, itp.

Nowa regulacja ma charakter zdecydowanie prokonsumencki i jest szybką reakcją na pojawiające się w ostatnim czasie nieprawidłowości na rynku usług o podwyższonej opłacie. Szczegółowo ustala obowiązki podmiotów świadczących usługę o podwyższonej opłacie. Ze względu na charakter tych usług oraz praktykę wskazującą na brak dostatecznej ochrony, zwłaszcza konsumentów, zdecydowano się rozszerzyć dotychczasowe obowiązki.

Uzasadnienie szczegółowe

W zakresie art. 1 ustawy:

Art. 64

Przepis art. 64 ma za zadanie zapewnić odpowiedni poziom informacyjny użytkownikom końcowym.

Przepis art. 64 ust. 1 zobowiązuje dostawców usług o podwyższonej opłacie do podawania, do publicznej wiadomości oraz bezpośrednio użytkownikom końcowym, wraz z numerem usługi, ceny za jednostkę rozliczeniową usługi lub cenę za połączenie, w przypadku gdy usługa taryfikowana jest za sam fakt połączenia do numeru usługi. Jednocześnie dostawca takiej usługi obowiązany jest podać nazwę podmiotu realizującego dodatkowe świadczenie.

Przepis art. 64 ust. 2 doprecyzowuje obowiązki dostawcy usług o podwyższonej opłacie prezentującego informacje o usłudze w sposób graficzny, a zatem w telewizji czy prasie. W takiej sytuacji dostawca obowiązany będzie do zapewnienia, aby tło podawanej informacji nie utrudniało lub uniemożliwiało zapoznania się z ceną usługi. Jednocześnie, dostawca obowiązany będzie podawać cenę usługi w sposób możliwie widoczny dla użytkownika – rozmiar czcionki ceny nie będzie mógł być mniejszy niż 60% rozmiaru czcionki numeru usługi. Ponadto proponuje się, aby czas prezentacji ceny usługi, np. w przypadku emisji telewizyjnej czy internetowej, nie był krótszy niż czas prezentacji numeru tej usługi.

Przepis art. 64 ust. 3 reguluje usługi o podwyższonej opłacie świadczone na zasadzie subskrypcji, które w ostatnim czasie były przyczyną problemów finansowych rzeszy abonentów. W przypadku świadczenia tego rodzaju usług proponuje się zobowiązać dostawców usług do podawania wyraźnej informacji o zasadzie korzystania z usługi, wraz z informacjami podawanymi na podstawie art. 64 ust. 1, a zatem zarówno podawanej do publicznej wiadomości jak i bezpośrednio abonentom (np. z propozycją wzięcia udziału w konkursie lub loterii). Jednocześnie, proponuje się zobowiązać dostawcę tego rodzaju usług do umożliwienia abonentowi dokonania skutecznej i natychmiastowej rezygnacji z subskrypcji w każdym czasie, w sposób prosty i wolny od opłat. Taka regulacja powinna zagwarantować abonentom natychmiastową rezygnację z usług, do których mogliby przypadkowo przystąpić lub z których mają wolę zrezygnować w sposób natychmiastowy, prosty i wolny od opłat.

Na podstawie proponowanego przepisu art. 64 ust. 4 dostawcy usług o podwyższonej opłacie zobowiązani zostaną do umożliwienia abonentom określenia progów kwotowych, po przekroczeniu których dostawcy musieliby automatycznie uniemożliwić korzystanie z usług o podwyższonej opłacie. Dotyczy to sytuacji, w których abonent wyraża wolę uczestniczenia w konkursach czy loteriach, jednak już z góry decyduje, jaką kwotę zamierza przeznaczyć na tego typu usługi. Jednocześnie w myśl przepisu zobowiązuje się dostawców usług o podwyższonej opłacie do podawania ceny za wykonywane połączenie telefoniczne do numeru o podwyższonej opłacie, zanim dostawca zacznie naliczanie opłat. Analogicznie, jeśli cena miałaby ulec w trakcie połączenia, na 10 sekund przed zmianą taryfy, dostawca będzie musiał podać informację o zmianie opłaty. Taka regulacja gwarantuje użytkownikom końcowym podjęcie świadomej decyzji, czy chcą skorzystać lub kontynuować korzystanie z usługi o podwyższonej opłacie.

Przepis art. 64 ust. 5 jest odpowiednikiem obecnego przepisu art. 64 ust. 3 określającego sposób zawierania umowy o świadczenie usługi o podwyższonej opłacie (a zatem dokonywanej *per facta concludentia*)

Art. 64a

Zadaniem przepisu art. 64a jest umożliwienie abonentom dokonania blokady połączeń wychodzących na numery o podwyższonej opłacie, jak i połączeń przychodzących z takich numerów, w sposób bezpłatny.

Art. 65

W świetle przepisu art. 65 dostawca usługi o podwyższonej opłacie, w terminie co najmniej na jeden dzień przed dniem rozpoczęcia świadczenia usługi, zobowiązany będzie do przekazania Prezesowi UKE szczegółowych informacji na temat swojej działalności w tym zakresie oraz danych podmiotu dostarczającego dodatkowe świadczenie. Termin jednodniowy podyktowany jest koniecznością zagwarantowania szybkiej organizacji akcji charytatywnych, organizowanych spontanicznie, w przypadkach np. kataklizmów, katastrof czy klęsk żywiołowych.

Na podstawie omawianego przepisu Prezes UKE prowadził będzie jawny rejestr danych dostawców usług o podwyższonej opłacie oraz dostawców dodatkowych świadczeń.

Art. 209 ust. 1 pkt 14a

W konsekwencji zaproponowanych przepisów art. 64, 64a oraz 65, konieczne jest zagwarantowanie przepisów sankcjonujących sytuacje, w których dostawcy usług o podwyższonej opłacie nie dopełnią wykonania określonych w nich obowiązków.

Przepis końcowy

Biorąc pod uwagę fakt, iż zmiany w zakresie usług o podwyższonej opłacie wymagać będą podjęcia przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych wraz z dostawcami treści pewnych działań, proponuje się aby przepis art. 1 ustawy wszedł w życie w terminie 30 dni od dnia ogłoszenia.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałują projektowane regulacje

Do podmiotów, na które oddziałują projektowane regulacje należą dostawcy usług o podwyższonej opłacie, dostawcy usług telekomunikacyjnych, dostawcy dodatkowych świadczeń, podmioty pośredniczące w świadczeniu usług o podwyższonej opłacie (agregatorzy), Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej, a także użytkownicy końcowi i abonenci usług o podwyższonej opłacie.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Wejście w życie projektowanych zmian ustawy w zakresie zmian do ustawy Prawo telekomunikacyjne nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

3. Wpływ regulacji na rynek pracy

Przyjęcie projektowanej regulacji nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

4. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość

Regulacje proponowane w zakresie usług o podwyższonej opłacie będą mieć wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, gdyż zwiększają obowiązki przedsiębiorców telekomunikacyjnych i mogą zmniejszać potencjalne przychody z tytułu świadczenia takich usług.

5. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Zapisy projektu nie będą miały wpływu na sytuację i rozwój regionów.

6. Wstępna ocena zgodności regulacji z prawem Unii Europejskiej

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Mając to na uwadze, nie ma konieczności poddawania procedurze notyfikacji projektu proponowanych zmian.

Jednocześnie, projekt nie zawiera przepisów technicznych, których notyfikacja jest obowiązkowa.